

A - Z

.....
HET ALFABET VAN CANDICE PHEE
.....

Barry Jonsberg

Het alfabet van Candice Phee

Vertaald door Annelies Jorna

Lemniscaat Rotterdam

De vertaler ontving voor deze vertaling een
projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

© Nederlandse vertaling: Annelies Jorna 2017

Omslag: Marc Suvaal

Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,

Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2017

ISBN 978 90 477 0910 7

NUR 283

Copyright © Barry Jonsberg 2013

Oorspronkelijke titel: *My Life As an Alfabet*

Oorspronkelijke uitgever: Allen & Unwin 2013

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke an-
dere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

*Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloor-
vrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en
geproduceerd in de Benelux, waardoor onnodig
en milieuverontreinigend transport is vermeden.*

Voor Janet en Steve

A

IS VOOR ALFABETOPDRACHT

A is voor Alfabetopdracht.

Ik ben er opgewonden van. Juf Bamford is mijn lerares Engels en ze is de beste lerares Engels van de wereld.

Ho. Dit klopt niet – opnieuw. Ik heb zelf geen ervaring met alle leraressen van de wereld (natuurlijk niet). Ik geloof in nauwkeurigheid, dus moet ik preciezer zijn. Het is preciezer om te zeggen dat ze *wat mij betreft* de beste is.

Juf Bamford is klein van stuk en tussen de dertig en zestig jaar oud. Aan leeftijden raden doe ik niet. In het belang van de nauwkeurigheid heb ik het haar eens gevraagd, maar ze weigerde het te zeggen. Ze draagt lange tentjurken, die het moeilijk maken om haar lijf te zien. Maar ik denk dat ze dun is. Wat meteen opvalt aan juf Bamford zijn haar ogen. Haar rechteroog zwalkt rond alsof het op glad ijs schaatst. Veel mensen in mijn klas ergeren zich aan dat onbeheerste gezwerf. Soms schreeuwt ze tegen iemand, en door dat oog weet je niet goed tegen wie. Het zwerfoog rolt rond als een dolle tol en het andere kijkt kwaad naar een onbestemde plek.

Douglas Benson – mijn vriend in de klas – zei een keer dat ze dan wel een lui oog heeft, maar dat het andere zo hyperactief is dat het aan de ritalin moet. Toen ik dat aan

juf Bamford doorvertelde, zwierf haar oog nog erger rond dan anders. Je zou denken dat ze Douglas en mij op de kop had gegeven. Maar dat was niet zo. Daar vertel ik later nog wel over.

De alfabetopdracht.

Het is een verslag. Ze schreef op het bord:

VERSLAG: beschrijf iets wat jij vroeger hebt meege-
maakt.

Iets wat je hebt meegemaakt is natuurlijk altijd vroeger gebeurd, en dat zei ik dan ook, maar juf Bamford negeerde me en ging door met haar uitleg. We moeten bij elke letter van het alfabet een alinea over onszelf schrijven. Zesentwintig alinea's in totaal, die elk met een letter van het alfabet beginnen, van A tot Z.

Ze gaf een voorbeeld.

A is voor Albright. Ik ben geboren in Albright, een plaatsje op veertig kilometer van Brisbane in Queensland, Australië. Omdat er in Albright niet veel gebeurt, was mijn geboorte reden voor groot feest. De mensen dansten op straat en staken twee avonden achter elkaar vuurwerk af. Daarna is het plaatsje weer ingedommeld. Of misschien wacht Albright met ingehouden adem tot ik weer iets bijzonders ga doen, iets wat net zo spectaculair is...

Ik nam juf Bamfords voorbeeld over in mijn werkschrift. Onze school staat in Albright, dus ik denk dat ze een voorbeeld dicht bij huis wilde geven. Maar het beviel me niet dat het voorbeeld vol onnauwkeurigheden stond. Ik bedoel, niemands geboorte veroorzaakt zóveel opwinding. Dat bestaat niet, zodat ik mijn vinger opstak om een kritische

vraag te stellen. Maar juf Bamford is ook al zo'n goede lerares omdat ze precies weet wat ik ga vragen voordat ik het gevraagd heb.

'Candice,' zei ze. 'In een verslag is het volkomen aanvaardbaar om een beetje met de waarheid te spelen. Soms is de waarheid te saai om lezers te boeien, en het is jouw taak om je verslag boeiend te maken. Daar hebben we het al eerder over gehad, weet je nog?'

Dat wist ik nog, en ik zou het met haar eens zijn geweest als ze het over een verhaál had gehad. Maar volgens mij moest een verslag feitelijk zijn. Als ze geen feiten wilde, had ze het beter een verzonnen verslag kunnen noemen. Ik bleef mijn vinger opsteken, maar ik geloof dat ze het niet zag. Met dat oog van haar weet je het nooit. Maar goed, Jen Marshall kwam ertussen.

'Ja, kop dicht, Bea,' zei ze, al had ik niks gezegd.

Veel meiden (en jongens) op school noemen me Bea. Het is hun fonetische weergave van B.A., dat voor 'bijzondere aandacht' staat. Sommige mensen denken dat ik een leerstoornis heb, maar daar vergissen ze zich in. Ik heb Jen eens een briefje geschreven waarin ik zei dat iedereen aandacht nodig heeft, zodat haar belediging (want zo had ze het bedoeld) nergens op sloeg. Ze keek me alleen woest aan, kauwde op haar kauwgom en scheurde het briefje aan snippers. Als ik eerlijk moet zijn – en ik móét eerlijk zijn, ik kan niet anders – moet ik bekennen dat Jen Marshall het buskruit niet heeft uitgevonden, zoals rijke oom Brian dat noemt. Maar dat kan zij niet helpen. En ze is heel, heel mooi. Dus vind ik haar leuk. Al is het wel weer zo dat ik bijna iedereen leuk vind, zoals mijn moeder vaak opmerkt.

'Stilte!' blafte juf Bamford.

'Sorry, juf. Zegt u dat tegen mij?' vroeg Jen, en iedereen

moest lachen. Nou ja, niet iedereen. Juf Bamford niet. Dus bijna iedereen.

Ik ging in de grote pauze naar de schoolbieb om aan de opdracht te beginnen. Ik ga in de pauze vaak naar de bieb, want het is er rustig en ik voel me daar welkom. Ik heb een eigen plekje, dat de bibliotheekmensen voor me vrijhouden. Ze vinden het zelfs goed dat ik af en toe een broodje eet, al is het tegen de regels. Ik eet daar niet vaak, hoor, want regels zijn belangrijk. Dus zat ik op mijn plekje over de opdracht na te denken. Een alinea voor elke letter, en elke alinea met een gebeurtenis uit mijn leven. Sommige letters werden moeilijk. De Q bijvoorbeeld. En de X. Ik speel namelijk geen xylofoon, dus daar kan ik niks mee. Maar ik besloot dat dat van latere zorg was. A was tenslotte de letter waarmee ik mee moest beginnen.

Maar hoe meer ik erover nadacht, hoe lastiger ik de opdracht vond. Ik wilde juf Bamford wel over mijn leven vertellen, maar ik had gewoon niet genoeg aan één alinea per letter. En toen kreeg ik mijn beste idee ooit. Ik zou het niet bij één alinea houden. Ik heb al achttien alinea's geschreven (en het worden er nog veel meer) en ik ben nog niet eens aan mijn leven begónnen. Als dit de hele opdracht was, zou ik nu al bij de R zijn zonder dat iemand iets wijzer was geworden over het leven van Candice Phee. Toch? Het heeft achttien alinea's geduurd (nou ja, achttien-en-een-halve) voor ik zelfs maar mijn naam noemde. En ik wil het grondig aanpakken. Want dit gaat niet alleen over mij. Het gaat ook over de andere mensen in mijn leven – mijn moeder, mijn vader, mijn dode zusje Sky, mijn penvriendin Dénille, rijke oom Brian, Aardvark-Vis en Douglas Benson uit een Andere Dimensie. Dat zijn mensen (met uitzondering van Aardvark-Vis, die een vis is) die me hebben ge-

vormd, die me hebben gemaakt tot wie ik ben. Ik kan niet over mijn leven schrijven zonder over hun leven te schrijven.

Dat is een enorme klus, maar ik heb er veel vertrouwen in.

Er is veel tijd voor nodig (en ik heb tijd genoeg). Er is doorzettingsvermogen voor nodig (en dat heb ik ook genoeg).

Omdat ik eigenlijk bang ben dat ik verkeerd ben begonnen, schrijf ik de eerste brief over die ik aan mijn penvriendin Denille heb gestuurd. Ik maak kopieën van al mijn brieven aan Denille, zodat ik mezelf niet herhaal en zij het niet saai gaat vinden. Denille woont in Amerika. In New York City. Een lerares bij ons op school kreeg van een bevriende docent in New York een mailtje met de vraag of leerlingen hier zin hadden om met haar eigen leerlingen te corresponderen. Het is een project om over andere culturen te leren. Ik werd aan Denille gekoppeld. Ik heb haar in het afgelopen jaar twintig brieven geschreven. Elke twee weken één brief. Dit is de eerste. Daarin vertel ik Denille iets over mezelf en dat komt goed uit, want zo vertel ik jou ook iets over mij. Het is een informatief begin.

Beste Denille,

Mijn naam is Candice Phee en ik ben twaalf jaar. Ik zit op school in Albright, Queensland, een plaatsje op een-en-veertig-en-een-halve kilometer van Brisbane. Jij weet vast niet wat kilometers zijn, want jullie Amerikanen doen aan mijlen. Een-en-veertig-en-een-halve kilometer is ongeveer tweeënzestig mijl, I guess (ik schrijf expres 'I guess' omdat

ik gehoord heb dat mensen in de Verenigde Staten dat om de haverklap als stopwoord gebruiken. Ik probeer me in te leven, snap je).

Dus. Over mij. Ik ben van kinda normale lengte voor mijn leeftijd ('kinda' schrijf ik ook om een taalkundig bruggetje te slaan) en ik heb lang, grauw-blond haar. Ik bedoel niet dat het grauw is omdat ik het nooit was, want ik was het wel. Elke dag. Ik bedoel dat mijn haar niet goudblond is, maar eerder de indruk wekt dat ik het niet dagelijks was. Wat ik dus wel doe. Ik heb sproeten. Op mijn hele gezicht en over mijn hele lijf. Ik kan de zon niet in zonder anti-zonnebrand met factor miljard-plus. Je snapt dat ik nu overdrijf voor het retorisch effect. Papa zegt dat ik alleen in de zon moet komen als ik een harnas met dichtgeklapt vizier draag. Hij overdrijft ook graag. Ik heb doordringende blauwe ogen. Er wordt wel gezegd dat die het mooist aan me zijn. Eigenlijk zegt alleen mijn moeder dat. Zij vindt mijn ogen korenbloemblauw (niet te verwarren met tarwebloemwit, dat voor bakken wordt gebruikt).

Ik heb een zusje gehad, maar ze is doodgegaan. Zo ben ik enig kind geworden.

Ik vind niet veel dingen leuk die andere twaalfjarigen leuk vinden. Computers boeien me niet. De meeste muziek vind ik stom. Ik heb geen telefoon omdat er in het dagelijks leven al bijna geen mens tegen me praat, dus waarom zouden ze me dan bellen of een berichtje sturen? Ik hou alleen van films waar ik om moet huilen. Ik heb geen vrienden die zich mijn vrienden noemen. Behalve Douglas Benson uit een Andere Dimensie, over wie ik je in een

volgende brief zal vertellen (nu doe ik even mysterieus).

Hoe is het om Amerikaans te zijn? Ik weet alleen wat ik zie op tv (waar ik ook al niet dol op ben) en het lijkt me heel lastig om Amerikaanse te zijn. Papa zegt dat Amerikanen arrogant en kortzichtig zijn en geen idee hebben welke landen ten zuiden en noorden van hen liggen. Ik weet niet of dat waar is (maar zo ja, het antwoord is Mexico en Canada). De tv-programma's die ik gezien heb, wekken de indruk dat Amerikanen oppervlakkig zijn en alleen om hun uiterlijk geven.

Albright is heel anders dan New York, al ken ik New York niet. Albright is een slaperig stadje. Ik heb gehoord dat New York nooit slaapt, dus vullen we elkaar goed aan. Met jouw stad die nooit slaapt en mijn stadje dat altijd slaapt, zijn we yin en yang.

Ik hoop dat je vlug terugschrijft!

*Je penvriendin,
Candice*

Op mijn brief kwam geen antwoord. Er is trouwens nooit antwoord gekomen op mijn brieven aan Denille (eenentwintig en het worden er nog meer) en dat vind ik wel raar. Of Denille is verhuisd en heeft haar nieuwe adres niet doorgegeven, of ze heeft het te druk om terug te schrijven. Dat laatste, denk ik. Amerikanen hebben het altijd druk. Amerikanen in New York hebben het vast nog veel drukker. Maar ik vind het een fijn idee dat mijn brieven haar dagen kunnen opvrolijken, zodat ik ondanks het uitblijven van antwoord toch doorga met schrijven.

Rijke oom Brian zegt dat het waarschijnlijk maar goed is ook dat ze niet terugschrijft. Volgens hem kan ze me dan niet teleurstellen. Hij vindt het erg als ik teleurgesteld ben.

B

IS VOOR BABY

Ik was er niet bij toen ik geboren werd.

Oké, ik was er natuurlijk wél bij, maar ik ben geen betrouwbare getuige omdat ik me er niets van herinner. Dus moet ik afgaan op de verslagen van andere aanwezigen. Het zou fantastisch zijn als de andere getuigen van mijn geboorte –

mijn moeder

mijn vader (al was hij geen ooggetuige)

rijke oom Brian

de verloskundige

– op een goed moment bij elkaar waren gekomen om hun ervaringen uit te wisselen. Dat is nooit gebeurd. Om te beginnen werkte de verloskundige in het ziekenhuis en had ze vast geen tijd voor een familiegesprek. Daarnaast praten rijke oom Brian en mijn vader niet meer met elkaar, om redenen die nog wel duidelijk worden (of niet). Maar ik heb er wel met ieder van hen apart over gepraat. Behalve met de verloskundige, natuurlijk. Ik weet niet eens hoe ze heet, zodat ze jammer genoeg niet meetelt.

Een paar jaar geleden vroeg ik het aan mama. Ze had een goede dag.

‘Mam? Hoe voelde jij je toen ik geboren werd?’

Mama nam slokjes thee en deed haar hand voor haar ogen. Daar had ze geen bijzondere reden voor, want we zaten in de voorkamer met de gordijnen dicht. Mama houdt de gordijnen vaak dicht. Het licht doet pijn aan haar ogen.

‘Hoe ik me voelde? Alsof ik een basketbal moest werpen.’

Dat stelde me voor een raadsel. Ik dacht dat ze het over de sport had waarbij de ene speler de bal naar een andere speler passt, zodat die hem door de ring kan gooien, zoals ze scoren daar geloof ik noemen. Ik dacht dat ze bedoelde dat het daarom ging. Ik zweeg.

‘Wat wil je weten, Pompoentje?’

Om onverklaarbare redenen noemt mijn moeder me Pompoentje. Wat ik over het onderwerp ‘bijnamen’ heb gelezen (niet veel, geef ik toe) maakt het ook niet duidelijker. In Frankrijk is het blijkbaar de gewoonte om iemand *mon petit chou* te noemen, wat ‘mijn kleine kool’ betekent. Als je Frans bent, mag je iemand dus liefkozend met een kool vergelijken. Dat is niet goed te bevatten. Maar die pompoenen en kolen maken het wél zonneklaar dat mensen met een verschillende culturele achtergrond toch allemaal de wereld van groente en fruit associëren met vriendschap en liefde. Raar is dat. Maar ja, er is zoveel raar en toch waar. Hoe zou Jen Marshall reageren als ik haar ‘asperge’ noemde, of paksoi, of broccoli of artisjok? Ze zou me slaan. Ook als ik het aardig bedoelde. Júíst als ik het aardig bedoelde. Ik heb penvriendin Denille eens gevraagd of het in de vs normaal is om iemand voor de aardigheid ‘aardappel’ (bijvoorbeeld) te noemen, maar zoals ik al zei, daar kwam geen antwoord op, dus weet ik het nog steeds niet.

‘Alles,’ zei ik tegen mijn moeder.

‘Het was een zware bevalling,’ antwoordde ze zuchtend.

‘De weeën duurden achttien uur en ik was volkomen uitgeput toen je eindelijk kwam. Ik had gezworen dat ik niet zou schreeuwen en rustig door zou gaan. Ik had de hele cursus zwangerschapsgym gevolgd, had het puffen geoefend en kende alle ontspanningstechnieken.’ Ze wreef afwezig over haar voorhoofd en deed haar ogen dicht. ‘Maar toen het zover was, verdwenen mijn goede voornemens als sneeuw voor de zon. Ik krijste, ik brulde. Ik smeekte om een rugprik. Ik mocht wel lachgas tegen de pijn, maar ik moest er met rijke oom Brian om vechten, zo van streek was hij.’

‘Waar was papa?’

‘Die zat in het westen van het land voor zijn werk. Jij kwam te vroeg. Hij dacht dat hij op tijd terug zou zijn, maar dat was niet zo. Niet voor de bevalling zelf. Hij kwam in het ziekenhuis aan toen je ongeveer drie uur oud was.’

‘Dus rijke oom Brian verving hem?’

‘Ja. Hij hield mijn hand vast terwijl ik het lachgas uit mijn andere hand probeerde te rukken en hem stijfvloekte. Pompoentje, je bent met pijn, bloed en tranen op de wereld gekomen. Het was een heftige entree.’

‘Was ik de moeite waard?’

Mama deed haar ogen open. ‘Elke seconde, Pompoentje. Elke seconde.’

Rijke oom Brian had een heel andere versie. Hij haalde me op van school en nam me mee naar een cafetaria om iets te eten dat weinig smaak en voedingswaarde had. Dat gebeurt een paar keer per maand. Ik nam muizenhapjes van een beefburger van twijfelachtige herkomst, hij keek intussen uit het raam en rammelde met muntgeld in zijn broekzak. Rijke oom Brian doet dat vaak. Het is een zenuwtic.

‘Rijke oom Brian?’ vroeg ik.

Hij richtte zijn lichtblauwe ogen op me en streekte zijn snor. Ook dat doet hij vaak.

‘Ja, Pompoentje?’ Rijke oom B. houdt ook al van groente-associaties.

‘Mama zegt dat ik met pijn, bloed en tranen op de wereld kwam. Herinner jij het je ook zo?’

Hij fronste. ‘Welnee, Pompoentje. Ik herinner me dat uitdrukkelijk heel anders.’ Hij reikte over tafel en kietelde me tussen mijn ribben. Volgens mij met dezelfde hand waarmee hij met zijn geld rammelde. Ik legde hem uit dat er geen erger dragers van bacteriën zijn dan muntstukken, die hun hele leven door heel veel handen gaan, en dat ik liever niet gekriebeld werd door een ziekmakende hand. Hij keek even verbaasd, maar trok zijn hand terug. ‘Het was de mooiste ervaring van mijn leven,’ ging hij verder. ‘Jij zeilde op een zee van liefde de wereld in. Je kwam aandobberen op een rustige zee en legde bijna rimpelloos aan in ons hart.’ Hij wilde me weer aanraken, maar bedacht zich. ‘En daar, mijn lieve matroos, blijf je. Verankerd in liefde.’

Ooit was rijke oom Brian gewoon oom Brian. Maar toen werd hij rijk en kocht hij een jacht. Sindsdien praat hij wel vaker in zeemansbeelden, volgens sommige mensen op het overdrevene af. Het is nog een wonder dat hij me niet zijn Zeewiertje noemt.

Ik at mijn beefburger op en verwerkte zijn opmerkingen. Die waren makkelijker te verteren dan het broodje.

‘Pap?’ vroeg ik. ‘Mama zegt dat ik met pijn, bloed en tranen op de wereld kwam. Maar rijke oom Brian zegt dat ik dobberde op een kalme zee en voor anker ging in jullie hart. Wie heeft gelijk?’

Ik moest op zijn schouder tikken om hem zover te krijgen

dat hij zijn koptelefoon afdeed. Hij zat in zijn kantoortje in de schuur. Papa zit veel in de schuur. Hij gaat om half acht naar zijn werk en komt op zijn vroegst om vijf uur weer thuis. Hij heeft een eigen bedrijfje. Hij rijdt in een wit bestelbusje met op de zijkanten in sierletters de naam 'Home Bytes'. Daaronder zie je een afbeelding van een elektronisch ding, met in kleine hoofdletters: COMPUTERSERVICE AAN HUIS. Soms werkt hij voor de gemeente, maar meestal gaat hij bij klanten thuis computers repareren.

Als papa thuiskomt, warmt hij eerst zijn eten op in de magnetron (mama ligt dan meestal in bed) en daarna gaat hij soms met zijn radiografisch bestuurbare vliegtuigje naar het park. Hij houdt van zijn radiografisch bestuurbare vliegtuigje. Hij zegt dat hij het fijn vindt dat hij elke beweging van het toestel kan sturen. Dat is in welkom contrast met de rest van zijn leven, zegt hij, maar als ik vraag hoe hij dat bedoelt gaat hij daar nooit op in. Ik ga wel eens met hem mee en kijk dan hoe het vliegtuig duikelt en om boomtakken cirkelt. Daar word je rustig van. Maar de meeste tijd kijk ik niet naar het vliegtuig. Ik kijk naar papa. Met zijn hoofd in de nek volgt hij de vliegbewegingen, en zijn handen bedienen snel en trefzeker het bedieningspaneeltje. Hij zegt geen woord en houdt zijn ogen op de hemel gericht.

Gewoonlijk staan papa's spieren strak van de spanning en kijkt hij treurig, zoals mishandelde puppy's kijken op foto's bij advertenties van de dierenbescherming. Alsof ze berusten in de hardheid van het leven, alsof mishandeling er nu eenmaal bij hoort. Maar als papa vliegt... Als hij vliegt, ontspannen zijn spieren en staan zijn ogen zacht. Hij ziet er dan uit als iemand die helemaal tevreden is.

Maar meestal gaat hij 's avonds aan het werk in de

schuur. Het is een gezellig kantoortje, al is elke centimeter bedekt met onderdelen van apparatuur. In de hoek staat een kleine koelkast en hij drinkt vaak een biertje terwijl hij driftig op de toetsen tikt. Er staan twee grote beeldschermen op zijn bureau. Ik weet niet waarom hij er twee nodig heeft. Eerlijk gezegd heb ik eigenlijk geen idee wat hij daar aldoor uitvoert. Maar soms vind ik het leuk om naar hem te kijken als hij zit te werken. De computers hebben niet hetzelfde effect op hem als het vliegtuigje. Zijn schouders zijn kromgebogen en met één voet klopt hij steeds op de betonnen vloer. Dus kijk ik niet erg lang naar hem.

Een van zijn apparaten heeft een doorzichtige plastic hoes met lichtjes die aan en uit flitsen, en daar concentreer ik me op. De kleuren zijn rood, blauw, oranje en groen, en ze vormen figuren die steeds veranderen. Ze zijn prachtig en veel leuker dan televisie.

Papa keek me aan. Zijn koptelefoon hing als een raar sieraad om zijn hals.

‘Jouw oom Brian...’ zei hij. Als ik aan literaire mooischrijverij deed, zou ik graag ‘spuugde hij’ schrijven. Maar ik zag geen spuug, en dat zou dus niet nauwkeurig zijn. Papa haalde diep adem en begon opnieuw. ‘Jouw oom is niet de betrouwbaarste persoon op aarde.’ Hij heeft het nooit over rijke oom Brian als zijn broer, of Brian, en zelfs niet als ‘de rijke’. Het is altijd ‘jouw oom’. Er is veel gebeurd tussen hen.

‘Ja, maar hoe zie jij het, papa?’ vroeg ik.

Zijn ogen flitsten weg en zijn voet klopte nog harder.

‘Ik was er niet bij toen je geboren werd, Candice,’ zei hij. ‘Ik was te laat.’

Toen zette hij zijn koptelefoon weer op en ging door met tikken. Ik dacht dat ik hem bij zichzelf ‘zoals gewoonlijk’

hoorde mompelen, maar ik kan me vergissen. Dat gebeurt me wel eens.

Papa is een beetje een raadsel voor me, maar hij noemt me in elk geval geen soort groente, wat voor de verandering fijn is.

Dus ben ik nog steeds niet veel wijzer hoe ik er uitkwam als baby. Ik heb hier alleen van geleerd dat verschillende mensen dezelfde gebeurtenis waarschijnlijk totaal anders beleven. Voor rijke oom Brian was het vredig. Voor mama was het een kweuling. Voor papa was het de herinnering aan iets wat hij was misgelopen.

B staat dus voor Baby. Ik ben een baby geweest. Dat is dat.

C

IS VOOR CHAOS

Klaslokalen zijn een slagveld.

Leerlingen verzetten zich tegen hun werk. In het algemeen dan. Dat is hun taak. Leraren sporen de leerlingen aan te gaan werken. In het algemeen dan. Dat is hun taak.

Ik heb respect voor beide kampen. De klas wordt een veilig strijdtoneel als iedereen zijn rol kent en zich zo veel mogelijk daaraan houdt. Er zijn natuurlijk uitzonderingen. Zoals die keer dat Darren Mitford zijn puntenslijper doorslikte en bijna doodging. De leraar wiskunde dacht eerst nog dat Darren gek deed. Dat was een begrijpelijke vergissing, want Darren is een grote gek. Binnen verbluffend weinig tijd blijkt iemand van roze via paars naar een kleur te kunnen verschieten die normaal gesproken geassocieerd wordt met lijken. Darren kreeg niet eens meer genoeg lucht om te rochelen. Hij zat met open mond als een kameleon van kleur te verschieten. Toen meneer Gemmola eindelijk de ernst van de situatie doorkreeg, kwam hij meteen in actie en voerde hij de heimlichgreep uit. De puntenslijper knalde met een razende vaart uit Darrens keel, ketste af tegen de muur en trof Susan Morris boven haar rechteroog. Verbijssterd tastte ze naar haar voorhoofd. Ze zag dat haar hand rood werd en ze viel krijsend op de grond. Intussen kleurde

Darren van donkerpaars naar lichtpaars en werd hij uiteindelijk weer roze.

Hij zuigt nog steeds op puntenslijpers. En op zo ongeveer alles.

Maar normaal gesproken was het saai op school.

Totdat Douglas Benson de saaiheid doorbrak.

Ik zat in juf Bamfords les aan een tekstbegripsoefening te werken toen de deur openging en juf Coolidge, de onderdirecteur die over de roosters gaat, binnenkwam. Naast haar liep schoorvoetend een jongen. Ze voerde voor de klas het ritueel uit waarmee een nieuwe leerling (Douglas Benson) wordt voorgesteld en vroeg of we aardig en behulpzaam voor hem wilden zijn. Ze zei dat hij hier pas was komen wonen en nog niemand kende. Hij keek naar onze zee van gezichten met de gekwelde blik van iemand die net publiekelijk voor schut was gezet als een nieuwe die niemand kende. Zijn hoofd had net zo goed een schietschijf kunnen zijn. Eindelijk mocht hij gaan zitten en vertrok juf Coolidge om verder te gaan met haar taak als beheerder van lesroosters.

Douglas Benson ging naast mij zitten.

Hij moest wel. Het was de enige lege plaats. Niemand ging ooit uit vrije wil naast me zitten. Dat hoorde ook bij de sleur en daar had ik respect voor. Ik pakte mijn pen weer op en boog me over de tekstbegripsopdracht. Na een paar minuten voelde ik een klopje op mijn arm.

‘Kun je een geheim bewaren?’ fluisterde Douglas Benson.

‘Nee,’ fluisterde ik.

‘O.’

Ik ging door met tekstbegrip. Even later voelde ik weer een klopje.

‘Ook niet een klein beetje?’ fluisterde Douglas Benson.

‘Nee,’ fluisterde ik.

‘O.’

Er kwam een derde klopje.

‘Wil je toch mijn geheim horen?’ fluisterde hij.

‘Nee.’

‘O.’

De bel voor de grote pauze ging. Douglas Benson bofte. Hij zat nog maar tien minuten in de klas en kreeg al pauze. Ik deed heel zorgvuldig mijn pennen en potloden in mijn etui. Dat doe ik altijd zorgvuldig, omdat ik het heel erg vind als de pennen en potloden door elkaar raken. Dat is ontrekend. In mijn etui zit een tussenschotje (papa heeft het voor me gemaakt) om de pennen en potloden makkelijker gescheiden te houden. Douglas Benson keek hoe ik ze allemaal zo ordende dat de punten dezelfde kant uit lagen.

‘Waarom doe je dat?’ vroeg hij.

‘Vraag dat maar niet,’ zei ik.

‘Oké,’ zei hij.

‘Het is grote pauze,’ zei ik.

‘Is dat je antwoord?’ vroeg hij.

‘Waarop?’ antwoordde ik.

‘Op waarom je dat doet. Je pennen zo opruimen.’

Dit werd te ingewikkeld, zodat ik een pen uit het etui pakte en een blaadje uit het notitieblok scheurde dat ik speciaal voor zulke gelegenheden bij de hand hou. Dit schreef ik:

Nee. Ik zei toch dat je dat niet moest vragen. Ik vertelde gewoon dat het grote pauze is. Hoe kan ‘grote pauze’ een antwoord zijn op de vraag waarom ik mijn pennen orden?

Hij las dit met gefronst voorhoofd. Dat wil zeggen, hij las het met zijn ogen, maar hij fronste erbij.

‘Is dat zo?’ vroeg hij.

‘Wat?’

‘Grote pauze.’

‘Ja,’ zei ik. Het was geen bijzonder opwindend gesprek, maar ik praat zo zelden met iemand op school dat ik ervan genoot. Misschien vroeg ik daarom wat hij ging doen in de pauze. Normaal zou het niet bij me opkomen om zoiets te vragen, dus moet ik wel enthousiast zijn geraakt door ons gesprek.

‘Wat doe jij in de grote pauze?’

‘Ik werk aan een plan om hier weg te komen,’ zei hij.

Dat vond ik mysterieus. ‘Dat is mysterieus,’ zei ik.

‘O ja?’ vroeg hij.

‘Ja. Omdat het niet moeilijk is om hier weg te komen,’ zei ik. Dat was een lange zin en ik was te moe om er nog een achteraan te zeggen, zodat ik weer een briefje schreef: *Je gaat gewoon door de voordeur naar de grote poort.* Ik deed er maar een tekeningetje bij om hem te helpen. Ik zette zelfs *JE BENT HIER* bij hier, waar we waren.

‘Dat bedoelde ik niet,’ zei hij.

‘O. Sorry,’ zei ik.

‘Het heeft met mijn geheim te maken,’ zei hij.

‘O,’ antwoordde ik. In mijn ervaring is ‘o’ een nuttig woord dat zwaar onderschat wordt.

Ik scheurde weer een blaadje uit mijn blok. Ik kon me niet herinneren wanneer ik voor het laatst zoveel blaadjes op één dag had gebruikt, laat staan binnen een paar minuten. Dit schreef ik:

Als je wilt, kun je met me mee naar de bibliotheek. Ze hebben daar voor mij een stoel gereserveerd, maar niet voor jou. Soms mag ik daar mijn brood opeten, maar dat mag jij vast niet. Het is tegen de regels. En ik weet niet eens of